

VČELAŘKA DAGMAR ŠORMOVÁ:

Vidouli můžeme vnímat jako jakési terroir medu

Více než sedmdesát včelařů z Čech i Slovenska se letos přihlásilo do soutěže Med roku 2016 v Brně. Pro někoho to může být překvapivé, ale celkovou vítězkou se stala Dagmar Šormová a její včelky z Vidoule. Je to jedno z nejvyšších míst v metropoli, výhodou lokality je jen minimální doprava, žádné pesticidy i sad z třešně ptačí. Podle Dagmar Šormové je pro kvalitu medu nejdůležitější právě stanoviště úlu.

■ **Med je jako víno, dočetla jsem se. Na čem všem záleží, když chcete mít ten nejlepší?**

U vína se používá termín terroir, něco podobného platí i pro med. Geologické podloží, složení půdy, vlhkost, srážky, nadmořská výška, to vše ovlivňuje druhy rostlin v místě, vydatnost nektaru v květech nebo zdroje medovice. Med vzniká jako jedinečný a nezaměnitelný zemědělský produkt.

■ **A vítězný Med roku 2016?**

Ten je od včelstva, které sbírá nektar na nezastavěné Vidouli, kde najdete chemicky neošetřované louky, sady třešně ptačí, zelené svahy porostlé smíšenými lesy s hojným výskytem lip, svídy, hlohu, jív, trnkových keřů, ostružin a s bylinným patrem, zatímco níže je trať pražského Semeringu lemována akáty. Celou oblast přírodního parku Košíře-Motol bychom mohli vnímat jako jakési terroir medu.

■ **Vliv na jakost medu má ale také vybavení a um včelaře, předpokládám...**

Včely hotový med zavíčkovaly do buňky plástve a člověk šetrným stáčením a skladováním zachovává jeho jakost, chuť a hodnoty. Včelař med nevyrobí, nemůže ho vylepšit, spíše ho může hodně pokazit. Med je živý produkt, jsou v něm enzymy a zdravé prospěšné látky. Také je důležité ošetření včelstev během roku, nepoužívat léčiva a látky, která zanechávají zbytky ve vosku či medu.

Včely jsou třetím nejužitečnějším domácím tvorem na světě

■ **Kdy jste s včelařením začala?**

V deseti letech, na základní škole jsem chodila do včelařského kroužku, ale intenzivně včelařím teprve od té doby, co mi odrostly děti.

■ **Je to hobby, nebo už něco více?**

Je to víc, je to fascinace tímto trvalým sociálním společenstvím hmyzu. Uvědomme si, že jejich existenci už před 80 miliony lety potvrzuje nález bezžihadlové včelky zalité v jantaru a včely, jak je známe, létaly na květy rostlin kolem dinosaurů. Zaujatost tímto superorganismem najdete v historii jak u mnoha osobností, tak u prostých lidí, kteří pouhým pozorováním objevili

mnohé ze života včelstva. Velké problémy včelám přinesla až naše civilizace, stěhováním včelstev po kontinentech i s jejich parazity, jejich neuváženým křížením a i za nemocemi, které je dnes decimují, stojí lidská činnost. Přitom včela bývá hodnocena jako třetí nejužitečnější domácí zvíře světa.

■ **Je včelaření finančně náročné?**

Počítejte tak padesát tisíc korun do začátku. Začínající včelař by si měl pořídit nové úly, dále vybavení pro stáčení a skladování medu s potravinářským atestem, vybavení pro práci s voskem... Varuji před darovanými starými úly, rámečky, vybavením. I zadarmo jsou drahé. Nevíte, co za nemoci ta včelstva kdy měla, a neví to ani člověk, který vám úly dává.

■ **Věnují se včelaření více muži, nebo ženy?**

Určitě muži, ale v poslední době se objevuje mezi včelaři hodně mladých žen a dívek. Například vloni převážně ženský spolek Hradčanské včely vyhrál titul Med roku 2015.

■ **Abychom se vrátili k vítěznému medu, jsou také, jako u vína, lepší a horší roky?**

Ze stejného stanoviště opravdu není med každý rok stejný. Jedna snůška může třeba popršet, ovocné stromy kvetou, ale včely pro déšť a zimu týden neopustí úl. Přesto bude z dobré oblasti med opět vynikající kvality a chuti.

Foto: Karolína Sýkorová

■ Co vlastně ovlivňuje barvu medu?

Barvu určuje především nektar nebo druh medovice, jež včely přinesly do úlu. Bezbarvý a průzračný je akátový, světlé jsou medy z prvních jarních květů, řepkový med je bílý a brzy krystalizuje, zlatavé jsou květové více-druhové medy, všichni znají hnědé medovicové, ale tmavě zelený až černý je velmi ceněný jedlový med.

■ Dá se tedy říci, že rok 2015 byl pro med výborný?

To záleželo na oblasti, v roce 2015 byly veliké úhyny včelstev, a navíc byla nevyrovnaná snůška. Větší města mají nespornou výhodu, snůška je zde stále, vanou slabší větry, je tu tepleji a rostliny se zde chemicky neošetřují. V Praze je každý rok dobrý, některý je ještě lepší.

■ Jakou kvalitu má prodávaný med třeba ze supermarketu?

Příznám se, že nevím. Medům ze zemí mimo EU bych nedůvěřovala. Nevčelařit sama, koupila bych si med od

známého včelaře. To, co určuje kvalitu vedle chuti, jsou případná rezidua léčiv v medu, velmi důležitý je způsob ošetřování včelstev či pláství. Také teplota, průběh stáčení či kvalita skladování ovlivňují složení medu. Nic z toho na etiketě ale nenajdete.

■ A co farmářské trhy, jak to vidíte s kvalitou medu tam?

Věřím, že farmářských trhů se účastní včelaři, kteří jsou znalci v oboru, umí zacházet s medem, mají profesionální vybavení a hlavně jim záleží na prosperitě, dobré pověsti českého včelaře, medu, a též na vitalitě jejich včelstev.

■ Dočetla jsem se, že jste začínala s včelařením jinde. Jak jste se dostala na Vidoule?

Hledala jsem stanoviště v Praze a Vidoule je úžasná. Pestrá skladba rostlin, prameniště, přírodní památky a to vše navazuje na zalesněný park s romantickými stavbami a statkem Cibulka. Dokladem, jaký vztah dokáže ve vás

DAGMAR ŠORMOVÁ

Absolutním vítězem soutěže Med roku 2016 byl v Brně vyhlášen med včelařky Dagmar Šormové z Cibulek v Praze 5, zdejší med ale již vloni získal 2. místo mezi více-druhovými květovými medy. Ing. arch. Dagmar Šormová také pracuje v Komisi dopravní MČ Praha 5, kde zúročuje své bohaté zkušenosti z Útvaru hlavního architekta Prahy, posléze přejmenovaného na ÚRM (Útvar rozvoje města) a nyní IPR (Institut plánování a rozvoje).

toto místo vyvolat, je i každoroční akce místních občanů a spolků – běžecký závod kolem Vidoule pro všechny, běžce, amatéry i děti.

■ Pozemek s úly zde vlastníte?

Ne, dvě stanoviště mám na pozemcích hlavního města, na území Přírodního parku Košíře-Motol, třetí na soukromé zahradě na Smíchově, kousek od Palaty.

■ Kde bydlíte, také v Praze 5?

Bydlím vedle romantického parku a v sousedství usedlosti Cibulka.

■ Dá se říci, že je Praha 5 vaší srdeční záležitostí?

Je velmi různorodá a pestrá. Přírodou, stavbami i sociálním složením. Vilové čtvrti střídá bloková zástavba 19. a 20. století, opravené sociální domky z první republiky najdete vedle sídliště z dob zcela nedávných a z popela zde povstává dělnická kolonie pod rezidenčními vilami. Anděl, nejjivější křižovatka v Praze, má lesk i bídu, kterou takové místo přitahuje.

■ Co byste Praze 5 přála?

Aby si její kopce zachovaly zelené svahy, které tak chválí a obdivuje architekt Jean Nouvel, aby jí zůstaly krásné přírodní parky, technické a kulturní památky. Přeji jí zklidnění dopravy, velká parkoviště P+R, a hlavně aby zde lidé rádi žili a měli i nadále vztah k místu, kde bydlí.

■ Lze váš vítězný med koupit?

Vítězného medu, stáčeného v srpnu 2016, už mám málo, ale medy stocené v květnu či červnu z oblasti Cibulek, Vidoule jsou také vynikající a těch je stále dost. K ochutnání bývají zdarma na některých akcích, jako je například Food Film Fest. ■ Anna Vančová

Do začátku potřebujete tak padesát tisíc korun. Použité vybavení rozhodně nekupujte.